

Ehelyütt csak jelezzük általában eltérő felfogásunkat a kérdés felől, amelyre legközelebb külön visszatérünk.

A magyar törvényről adott tájékoztatása itt-ott nem tökéletesen teljes, amit a könyv megbízhatósága érdekében sajnálni kell — éppen a könyv egyébkénti kitűnőségére való tekintettel.

B. S.

Védjegyoltalom. Tisztességtelen verseny. Irta: Dr. Bányász Jenő, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara titkára. Az Iparjogvédelmi Egyesület kiadása. Budapest, 1928.

I. Az e téren immár vitán felül szaktekintélyként elismert szerző e nagyméretű — 304 oldalra terjedő — legújabb munkájában sokkal messzebbmenő célokat tűzött maga elé és ért el, mint aminőket előszavában azzal ir körül, hogy fokozottabban ez ipar és kereskedelem eszméi java felé terelje az érdekelték figyelmét, hogy felnyissa szemeket és hogy haladottabb jogállapotok keletkezését mozdítsa elő. Valójában az ipari tulajdon nagy problémakörének egyik legbonyolultabb és legnehezebben megmarkolható fejezetét: a védjegyjog és a tisztességtelen verseny határterületét szántja fel és műveli meg szeretetteljes odaadással és minden elismerésre méltó tudományos felkészültséggel. Minekutána megismertette az olvasót a védjegy- és a versenyjog vezető gondolataival és tájékoztatta arról, hogy a részletekben miképp valósul meg az az alapelv, hogy magának a lajstromozásnak vagy cégbejegyzésnek a ténye sohase érvényesülhessen az üzleti tisztesség, a jó erkölcsök rovására, kirekeszti az oltalom köréből a minőségjelzőket, szabadjegyeket stb., ráter a védjegyes áruk utánzásának kérdésére, ismerteti a cég, név, címer és üzleti megnevezés oltalmát, részletesen fejtegeti a védjeggyel üzött visszaélések különböző megjelenési formáit, amint azok a tisztességtelen verseny során fel szoktak merülni és az 1923 : V. t.-c. folytán nálunk is jogelleneseknek vannak bélyegezve. Az anyagi szabályokat követi az alaki rendelkezések ismertetése, a védjegyek lajstromozásáról, a védjegytorlési és megállapítási perekről, a büntetőjogi következményekről, a nemzetközi oltalomról, Függelékként le vannak közölve a védjegytorvények, a tisztességtelen versenyről szóló törvény és az azzal kapcsolatos rendeletek. A munkát kimerítő betürendes tárgymutató egészíti ki.

A munka elvi állásfoglalásai és sokszor igen mélyreható kritikai fejtegetései hiven tükrözik vissza azt a magas szárnyalású idealizmust, amely szerzőjét egyéb működésében is jellemzi és amely az üzleti élet mocsoktalanságát, az erkölcsi követelmények teljes és maradék nélküli érvényesülését posztulálja. Ebben az irányban tartja reformálandónak elsősorban védjegyjogunkat is, amelynek mind anyagi, mind eljárási részét elavultnak és felette hiányosnak jelzi. A részletes fejtegetéseket, amelyekkel e tézisést alátámasztja, az utolsó betüig immár communis opinio-nak mondhatjuk. A közzogi nehézségek és akadályok, amelyek ennek részben az Ausztriával való közösség, részben Horvátországgal fennállott kapcsolatunk idejében utját állották, eltűntek, s így valóban mulasztás volna jogalkotásunk részéről, ha a teljesen modern és kielégítő versenytorvény és

szerzőijogi törvény mellé nem igyekeznék mielőbb odaállítani az új magyar védjegyjogot is. E munkánál kétségkívül elsőrendű segédeszköze lesz a jelen mű, amely nemcsak a törvényi és rendeleti joganyagot meríti ki teljesen, de feldolgozza a kamarai jury gyakorlatában kijegecesedett állásfoglalásokat is. Különös dicséretére szolgál a szerzőnek e részben, hogy nem becsüli túl a zsüri elvi kijelentéseit, sőt kiemeli, hogy azok egyes konkrét esetekre vonatkozó döntések kapcsán születtek, ahol a konkrét eset önkéntelenül is impresszionálja a bíróságot, s nyomatékosan ajánlja ezért az óvatosságot a döntések általánosításánál. Valóban csak ez az eljárás védheti meg a védjegyjog fejlődését a praecedensimádás veszélyeitől és a megcsontosodástól.

Nem volna teljes a mű jellemzése, ha ki nem emelnék azt a rendkívül szellemes és eredeti módot, ahogyan szemlélteti azt a lelki processzust, amely az utánzás láttára a közönséges vevőben végbemegy. Háromféle, technikailag is nagy tökélyvel készült színes ábrát állít egymás mellé: az első feltünteti az utánzott külső megjelenést a maga eredeti alakjában, a második ködfátyolon át mutatja ugyanazt, a harmadik pedig az utánzatokat tárja fel. Amikor a szemlélő e három étappe-ot közvetlenül átéli, akkor jut csak annak tudatára, milyen biztosan beáll az összetévesztés a figyelmetlen laikus részéről, s milyen szükséges, hogy az ítélkezés az első tekintetre teljesen eltérőnek látszó utánzatot a legnagyobb figyelemmel vizsgálja ugyanolyan figyelmetlenül, mint ahogyan azt a közönséges vevő szokta tenni.

M.

II. Érdekes könyv. Bányász a közvetítő tiszt szerepét játssza a jog- és közgazdasági érdekelttség között, mert hivatása és hivatala — a kettő a szerző személyére egyet jelent — ezt a közvetítést számára előírja és ezt az általános keretet még jobban aláhuzta a kamarai választott bíróság és jury megalkotása, amelynek kezdetétől fogva titkára. Ez a könyv is tudatosan a közvetítés munkájára vállalkozik. A tudományos közvetítés közben dr. Bányász is köt, hogy kereskedelmi szakkifejezéssel éljünk, „propre” üzleteket. A mások tanításának továbbadását felhasználja a saját áru, saját gondolatai forgalomba hozatalára. Különösen érdekes dr. Bányásznak az az egyéni meglátása, hogy a védjegybitorlásokat visszavezeti az utánzott védjegynek az emlékezetben elmosódottan élő képére, hogy így világítson rá a megtévesztés pszichikai útjára. Ugyancsak jelentős szolgálatot teljesít dr. Bányász könyve abban az irányban, hogy igen erőteljesen hangsúlyozza az anyagi igazság és a jó erkölcs követelményeinek elsőségét a formai joggal szemben, és hogy egy felsőbb egységbe foglalja össze az eszmei javak oltalmát, nevezetesen a védjegy törvényt világítja meg a versenytörvény szellemében. A magyar gyakorlat a versenytörvény alkotása óta szerencsésen függetlenítette magát minden formalisztikus béklyótól — gyakorlatunknak ezt az egészséges irányát Bányász könyve csak erősíteni fogja.

A dicséret szavai mellett, amelyet a munka megérdemel, nem hallgatjuk el a könyvnek egy-két fogyatékoságát. Itt-ott szövegrészek ismétlődnek. Csupán elvételre vezethető vissza, ha a könyv védjegykihágásról beszél, noha az 1921:XXII. t.-c. a kihágást vétségé formálta át (241. lap). Megemlékezik a

könyv az 1925. évi hágai egyezményről, amelyről a szöveg alatt megjegyzi, hogy ez idő szerint nincs ratifikálva, de a szövegben előadja, hogy Magyarország ezen egyezményhez nem is csatlakozott. (258. lap.) Egy helyütt a tisztességtelen verseny ellen „alkotandó“ törvényről ír (162. lap), nyilvánvaló elírásból. Szerző azt írja, hogy a kamarai választott bíróság megalakulása előtt előzetes intézkedések nem rendelhetők el. (228. lap.) Ha figyelembe vesszük a törvényes joganyagot és a budapesti tábla P. VI. 7031/1927. sz. kétségtelenül helyes döntését (amely a könyv 235. lapján olvasható), szerző nyilván azt akarta mondani, hogy a választott bíróság csak mint tanács hozhat, tehát csak az elnök, mint egyes bíró, nem hozhat ideiglenes rendelkezést. Idézett alakjában a szerző ennél többet mond, aminek következése az volna, hogy a kamarai választott bíróság igénybevétele esetén be kellene várni a tanács megalakulását és csak akkor lehetne ideiglenes intézkedést kérni. Holott a 23.800/1924. sz. rendelet 3. §-a kifejezetten kimondja, hogy ha a választott bíróság előtt folyik az eljárás, az eljárás megindítása előtt az a rendes bíróság illetékes az ideiglenes intézkedés elrendelésére, amely választott bírósági szerződés hiányában illetékes lenne. Ez a rendelkezés, nézetünk szerint, a kamarai versenybíróra is áll és az ideiglenes intézkedés a kamarai bíróság megalakulása előtt is kérhető a rendes bíróságnál. Szerző szerint a védjegyjogi zárlatot és lefoglalást a polgári bíró is elrendelheti (246. lap). Nem tudjuk, hogy ezt szerző mire alapítja.

Fenntartás nélkül nem fogadhatjuk el a védjegyjogi licentia megengedhetetlenségét vitató álláspontját (265. lap), noha érveinek súlyosságát méltányolni tudjuk. Helyt nem áll az a tétele, hogy az alkalmazott a versenytörvény 15. §-ába ütköző vétséget „nem a titok jogosulatlan felhasználásával, hanem már a titok elárulásával is elköveti“ (218. lap). A törvény a vétség tényálladási alkotó elemévé teszi egyenesen a felhasználást — de lege lata az álláspont a törvénnyel kerül szembe. Más dolog, amire e sorok írója is rámutatott, hogy ez a törvényi állapot a jogvédelem szempontjából nem kielégítő és hogy a felhasználás előtt a felhasználás veszélyével szemben is indokolt volna az oltalom, ami ma esetleg csak polgári per útján érhető el.

Ezen kifogások ellenére is a könyv számottevő nyereséget jelent a mi szegényes irodalmunkban.

B. S.

Kamat és késedelmi kártérítés. Irta: *Dr. Markos Olivér.* (Tébe könyvtár.) Budapest, 1928. Vannak a gazdasági életnek vidékei, amelyek nem rendezettségük tökélye, a belőlük sarjadzott jogelvek tisztasága, hanem éppen az által válnak a tudományos munka színterévé, mert a forgalom középpontjában fekvő is hiányzik kapcsolatuk azokkal a jogi instrumentumokkal, melyek a gazdálkodás zavartalan menetének előfeltételei. Ilyen centrális fontosságú, de a jogi szabályozottságot érzékenyen nélkülöző terület volt a közelmúltban a kamatproblémák területe.

Kamat törvényeink ötletszerű és rendszertelen felépítése mindenkor nehézzé tette az idetartozó szabályok áttekinthetőségét. Tíz éve pedig, mióta a gazdasági viszonyok felfordulása után e nagy érdekeket rendezni hivatott szabálykomplexum felfrissítéséről a jogalkotás egyszerűen megfeledkezett: forrongó és ködbevesző az egész perspektíva. A régi kamattörvények összeomlottak, mert lábuk alól kiszaladt az a gazda-